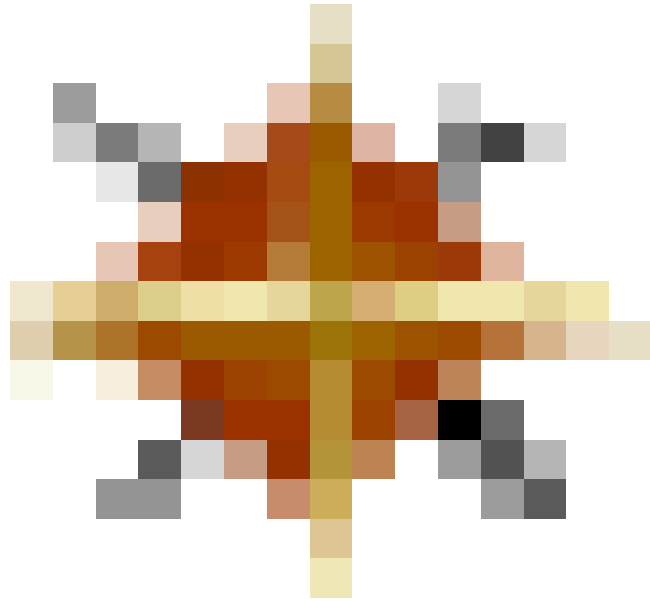

Byaplan för Jeppo by i Nykarleby stad

Jeppo
Byråd r.f./Jepuan Kyläyhdistys r.y.

Sammanställd i januari 2004

Inledning och historik

Jeppo är en anrik jordbruksbygd. Forngravar vid Palmlandet i Jeppo vittnar om gammal bosättning. De bördiga ådalarna drog tidigt till sig folk, som livnärde sig på jordbruk, jakt och fiske.

Närheten till älven gjorde att industrietableringar tidigt satte din prägel på orten. Här fanns bland annat kvarnar, sågverk, garveri, spinneri, patronfabrik, vadmalstamp, karoserifabrik och slipmedelsfabrik. De tidigaste grundades redan på 1700-talet. Att slipmedelstillverkningen skulle bli varaktig vittnar Oy KWH Mirka Ab om. Bolaget är i dag en stor arbetsgivare med många Jeppo-bor på sin lönelista. Oy KWH Mirka Ab har för närvarande ca 500 anställda i Jeppo, Oravais samt utomlands. Expansionen ser ut att fortsätta.

Jeppo i dag

Byn och befolkningen

Jeppoborna är i dag 1.007 till antalet. Den senaste statistiken visar att vi minskar i antal. Fördelningen enligt ålder ser ut på följande sätt:

	<u>År 1998</u>	<u>År 2004</u>
yngre än 20 år	325 personer	258 personer
20-50 år	395 "	310 "
50-70 år	215 "	276 "
äldre än 70 år	<u>264 "</u>	<u>163 "</u>
	1.199 personer	1.007 personer (enl. församlingen)
		821 pers. svenskatalande (81,5%)
		186 " finskatalande (18,5%)

Geografiskt präglas vår by av Lappo å, som i två grenar flyter genom landskapet, två riksvägar samt järnvägen. Bebyggelsen är koncentrerad som randbyar intill älven, skarpa bygränser är svåra att urskilja. 7 broar förbinder byarna på vardera sidan om älven med varandra.

Närings- och service

Jordbruket räknas fortsättningsvis som den viktigaste enskilda näringsgrenen. Från jordbruket får ett hundratal (107 st år -98) aktiva gårdar med en medelareal på ca 30 ha (26 ha år -98) sin utkomst. Potatisodling är en specialitet som förknippas med Jeppo. Ca 40 gårdar odlar omkr. 500 ha (430 ha år -98) potatis.

Som tidigare nämnts är Oy KWH Mirka Ab den största arbetsgivaren med 500 anställda i Jeppo och Oravais (320 st år -98).

Andelslagsrörelsen har gamla traditioner och är fortfarande stark i Jeppo. Jeppo Kraft, Jeppo Food, skogsandelslaget, andelslag för vatten och antenn är exempel på aktiva andelslag och viktiga arbetsgivare i byn. Odlarägda Jeppo Potatis, med 30 anställda, hantlar årligen ca 12 miljoner kilo potatis (6,5 milj kg år -98) från kontraktsarealer på ca 380 ha (220 ha år -98). 37 odlare (33 st år -98) är anslutna till företaget. Elandelslaget Jeppo Kraft sysselsätter 14 personer (10 st år -98).

Pälsnärningen har tidvis varit en av de största arbetsgivarna. Speciellt kan man nämna Keppofarmen, som var världens största minkfarm på sin tid. I dag har vi ett tiotal verksamma farmare av betydelse.

Byn har en matvarubutik, ett bageri, en lantvaruhandel, en presentaffär med kosmetolog, två hårfriseringar och ett café/pizzeria. Dessutom verkar här en bank med postombud, en försäkringsbyrå, två bokföringsbyrå, snickerier, verkstäder o.a. småföretagare.

Föreningar och fritid

Jeppo har ett aktivt föreningsliv med ett 20-tal föreningar av olika slag samt en egen ungdomslokal. Vi har en aktiv idrottsförening förankrad i Nykarleby stad. En gymnastikförening erbjuder möjlighet till mångsidiga kroppsövningar för barn och ungdom från när och fjärran. I byn finns sportplan, elljusspår, ishockeyrink, tennisplan, krafthall, gymnastikhall och varmansbilbana.

Musiken är viktig för Jeppoborna. Vår stolthet är Jeppo ungdomsorkester (blåsorkester), som vunnit både pris och anseende i olika tävlingar och som gett ut egna CD-skivor med högklassig orkestermusik.

Ytterligare bereder Jeppo-Ytterjeppo fiskelag möjligheter till fritidsfiske i våra vattendrag och grustag genom att plantera ut ädelfisk.

Visioner

I ett 5b-projekt, det s.k. Jungarprojektet (innehållande en markägardel och en byadel), kartlades åren 1996-97 bybornas idéer och åsikter. Projektet utmynnade bl.a. i en idébank, som utgör stommen i nedanstående sammanställning:

A. MARKÄGARPROJEKT

1. Sämjobytan av skiften, allmänt samarbete kring markfrågor
2. Samarbete kring växtföljder (ex. potatis-vall)
3. Utnyttja vallarna bättre
4. Ägorna mera koncentrerade; bättre arrondering
5. Skogsskiftenas ägoplacering och form
6. Samarbete kring arbetskraft
7. Billig respektive tillgång till tillfällig arbetskraft
8. Bevattning i många olika former, t.ex. regleringstäckdikning, reglering av utfall, bevattningskanaler och ledningar från älven, bassänger, möjligheter till bevattning öster om järnvägen. Större samarbetsprojekt.
9. Gemensamma gödselplattor, annat för att ta tillvara överskottsgödsel
10. Gemensamma produktionsbyggnader
11. Större torrlägningsprojekt gemensamt
12. Gemensamma täckdikningsprojekt
13. Skogsdikningar, rensningar
14. Sedimenteringsbassäng
15. Maskinringar, maskinsamarbete (smittorisker finns och bör beaktas)
16. Spannmålstorkar utnyttjas bättre
17. Ökad flisanvändning (mer ur skogen), ger arbete
18. Samarbete med att bygga gemensam tork och lager för flis
19. Förbättring av vägar till odlingarna och skogsbilvägar, många olika förslag, ex. längs östra sidan av järnvägen, även nya skogsbilvägar
20. Potatisen klarar EU-konkurrensen - bör utveckla odlingen, livsviktigt för Jeppo

21. Energivirkesodling (på trädor), julgransodlingar
22. Svampodling, linodling
23. Mera ekogrönsaker, ekoråg, ekopotatis, eko-odlingen bör utvecklas rent allmänt
24. Samarbete med lagring och marknadsföring av ekoprodukter
25. Samarbete mjölkproducent/rekryteringsdjur, "ko-pol"
26. Ekonomisk skolning
27. Förbättrat samarbete mellan statliga, kommunala och byaorganisationer
28. Grundvattentäkten på Gunnarskangan en utvecklingsbar resurs
29. Ambulerande anläggning för tvätt och desinficering av ladugårdar, en affärsidé

B. BYAPROJEKT

1. Mack
2. Kvarnen i Silfvast bevaras och utvecklas
3. Riv gamla onödiga hus, de som bevaras skall rustas upp
4. Kiitola fabriksfastighet bevaras
5. Stationsområdet med park får inte förfalla
6. Utveckla museiområdet
7. Anvisa plats för kolonilotter
8. Verkstad för småmaskiner affärsidé
9. Mattvättningsställe i ån
10. Bankautomat
11. Cykelled i centrum, tunnel vid skolan
12. Sänkt hastighet i centrum, refuger
13. Keppovägen, Purmovägen ytbeläggs
14. Asfaltering, plantering vid UF-lokalen
15. Vägbelysning på de sträckor där det fattas i Jeppo
16. *Gamla mejeriet* i centrum bevaras, området utvecklas, exempelvis med allaktivitetshus för föreningar, småföretagsamhet, hantverk, försäljningspunkt för lokala produkter, vandrarhem sommartid, mötes-/kursutrymme, föreningsarkiv, simhall, café, insamlingsställe för bär och svamp, svampodling, maskinell stickning, samlingslokal för yngre tonåringar, flisanläggning i nuvarande stora pannrum för försäljning av värme till grannfastigheterna skulle ge ekonomi i projektet. Utomhus: lekplats, grillplats, simstrand, båtplatser, minigolf, m.m. - Kunde integreras i något turismprojekt i Nykarleby.
17. Etableringsbidrag för företagsetablering i mejeriet
18. *Gunnarskangans simställe* utvecklas, t.ex. glass- och läskförsäljning, stockbastu med spis, vak för vinterbadare, parkeringsmöjligheter, vägen förbättras, renhållning, naturstigar, vandringsled, kolmilor, husvagnsparkering, stockstugor
19. Rusta upp och snygga upp i centrum!!
20. Slybekämpning (landskapsvård); SJ, staden, vägverket, privata
21. Grönoråde i centrum, park, parkbänkar, lekområde, park med grillmöjligheter
22. Sommarcafé, sommartorg
23. Älven: turism, fiske, kanotled, kanotsafari, rekreation, bevara forsar, åstränderna betas av får så att de inte växer igen
24. Vandrings- och motionsleder; Purmovägen-Bredkangan-Korukangan eller mot Palmlandet
25. Forngravarna utnyttjas bättre i turistsyfte (vandringsled)
26. Gamla virkesvägen utmärks
27. Övernattning vid Bredkangan
28. Fisket utvecklas och marknadsförs bättre
29. Turismsatsning; övernattningsstugor, fiske o simning i forsen, bärplockning, älgjakt
30. Ridskola, hästar, hundskola

- 31.Pulkbacke
- 32.Gårdsturism med guidning
- 33.Trädgårds-/miljötävlingar
- 34.Mårtensberget görs till fritidscentrum, vandringsleder
- 35.Go-kart- och motorkrossbana på Mårtensberget
- 36.Elljusspår förbättras och förlängs mot Palmlandet, skidstuga vid Måtar
- 37.Minigolf
- 38.Idrottstränarutbildning
- 39.Vid Uf-lokalen anläggs en volleybollplan
- 40.Sportplanen utvecklas
- 41.Verksamhetsledare för fritid, turism, sport, m.m.
- 42.Försäljnings- och presentationsställe för på orten producerade produkter, Perunaportti
- 43.Jeppo Potatis´ produkter som byns märkesprodukter (marknadsföring)
- 44.Temakvällar (utbildning)
- 45.Bya-andan stärks på olika sätt

Idéerna kring mejeriet presenteras härutöver i skild bilaga.

Byarådet kompletterar listan över åtgärder på basen av stadgar och årlig verksamhetsplan.

Framtiden

Vi önskar att de som nu bor i Jeppo stannar på orten och att fler personer flyttar in. Vår målsättning är ett livskraftigt Jeppo, där det är bra att bo och arbeta för människor i alla åldrar.

Vi hoppas att initiativen skall resultera i företagsamhet och nya utkomstkällor eller bli komplement till bl.a. jordbruket. Vi hoppas att unga och utbildade skall se livet på landet som en livskvalitet. Vi vill ha nya arbetsplatser och ser distansarbete som ett framtida sätt till utkomst. Men framförallt hoppas vi på en framtid för primärproduktionen och den naturliga landskapsvård, som välskötta och beboda gårdar utgör.

Vi vill ha en prydlig och välvårdad bebyggelse, som visar utomstående att vi bryr oss om vår egen boendemiljö. Vi vill behålla en god servicenivå för ortsborna och är vid behov beredda att slå vakt om den. Dessutom vill vi förbättra möjligheterna till en meningsfull fritid både sommar och vinter.

Vi har en fri och ren natur, som vi vill bevara och med vilken vi hoppas kunna locka besökare till byn. Vi kan erbjuda naturupplevelser av olika slag; skogarna, ån, de öppna fälten, gårdarna och inte minst byvägen är sevärdheter för många människor i dag.

Vi hoppas på aktiva bybor som debatterar och tar del i byns framtid.

Byaplanen är uppgjord för Jeppobor av Jeppobor. Den här versionen bygger vidare på byaplanen från år 1998.

Godkänd i januari år 2004

Utskrivningsdatum 25.01.2004